

UZASADNIENIE

rozporządzenia Nr 1/2014 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie z dnia 10 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej komunalnego ujęcia wody podziemnej zlokalizowanego przy ul. Żwirowej 18 w Koszalinie

Podstawą do wydania ww. rozporządzenia jest, zgodnie z przepisem art. 58 ust. 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r. poz. 145, z późn. zm.), wniosek właściciela ujęcia wody podziemnej zlokalizowanego przy ul. Żwirowej 18 w Koszalinie – tj. wniosek Miejskich Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Koszalinie.

Przedmiotowy wniosek obejmuje następujące dokumenty:

- „Wniosek o ustanowienie strefy ochronnej komunalnego ujęcia wód podziemnych przy ul. Żwirowej 18 w Koszalinie”, opracowany w 2013r.,
- „Aneks do dokumentacji hydrogeologicznej zasobów wód podziemnych w rejonie Koszalina dotyczący podstaw wyznaczenia stref ochronnych ujęcia komunalnego w Koszalinie ul. Wodna-Rzeczna”, opracowany w czerwcu 1997r.,
- „Uzupełnienie do dodatku (aneksu) do dokumentacji hydrogeologicznej zasobów wód podziemnych w rejonie Koszalina dotyczącego podstaw wyznaczenia stref ochronnych ujęcia komunalnego w Koszalinie”, opracowane w lutym 2013r.,
- Decyzja Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 22 lutego 2013 r., znak: WOŚ.II.7431.38.2012.WP zatwierdzająca ww. Aneks i Uzupełnienie.

Potrzeba ustanowienia strefy ochronnej przedmiotowego ujęcia wynika z konieczności zapewnienia odpowiedniej jakości ujmowanej wody dla zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, a także ze względu na ochronę zasobów wodnych. Ustanowienie terenu ochrony pośredniej podlega ocenie hydrogeologicznej, opartej na obliczeniach i badaniach, zmierzających do określenia obszaru, na którym czas migracji potencjalnych zanieczyszczeń do ujęcia jest mniejszy od 25 lat. Przedmiotowe ujęcie zlokalizowane jest w centrum miasta, na obszarze zwartej zabudowy, z rozwiniętą infrastrukturą oraz zróżnicowanym zagospodarowaniem. W związku z powyższym występują potencjalne i wielorakie, pod względem charakteru oddziaływania, ogniska zanieczyszczeń, co sprawia, że wody tego ujęcia są szczególnie narażone na niebezpieczeństwo. Ponadto sytuacja litologiczna nadkładu warstwy wodonośnej nie może stanowić jedyne zabezpieczenie przed przenikaniem zanieczyszczeń z powierzchni terenu, ponieważ istnieją obszary, w których lustro wody nie jest izolowane od powierzchni terenu. Dodatkowo parametry hydrogeologiczne warstw wodonośnych potencjalnie mogą sprzyjać migracji zanieczyszczeń w ich obrębie. Wykształcone na przedmiotowym terenie warunki hydrogeologiczne powodują, że w zasięgu oddziaływania ujęcia czasy przenikania zanieczyszczeń do warstwy wodonośnej są mniejsze niż 25 lat. Na terenie ochrony pośredniej istnieje możliwość filtracji pionowej zanieczyszczeń do warstwy wodonośnej w czasie mniejszym niż 25 lat.

Szczegółowe warunki geologiczne, hydrogeologiczne i sozologiczne niezbędne do wyznaczenia strefy ochronnej (w tym obszar zasilenia ujęcia oraz obszar wyznaczony 25 letnim czasem wymiany wody w warstwie wodonośnej) zostały przedstawione w sporządzonym w 1997 r., przez Przedsiębiorstwo Geologiczne „PROXIMA” S.A. we Wrocławiu, Oddział w Poznaniu opracowaniu: „Aneks do dokumentacji hydrogeologicznej zasobów wód podziemnych w rejonie Koszalina dotyczący podstaw wyznaczenia stref ochronnych ujęcia komunalnego w Koszalinie ul. Wodna-Rzeczna” oraz wykonanym w 2013r., przez firmę GEKO – Wrocław, opracowaniu: „Uzupełnienie do dodatku (aneksu) do dokumentacji hydrogeologicznej zasobów wód podziemnych w rejonie Koszalina dotyczącego podstaw wyznaczenia stref ochronnych ujęcia komunalnego w Koszalinie”. Ww. Aneks wraz z uzupełnieniem zawiera obliczeniowe wymiarowanie terenu ochrony pośredniej w oparciu o model numeryczny i uwzględnienie czasu infiltracji potencjalnych zanieczyszczeń przez osady nadkładu nad warstwą wodonośną.

Sporządzono bilans krążenia wód z uwzględnieniem zasilania opadowego, dopływów bocznych i infiltracji z rzeki Dzierżęcinki. Przyjęta wówczas średnia wydajność ujęcia ($Q = 395 \text{ m}^3/\text{h}$), dla której wymiarowano strefę, jest zbliżona do obecnego rzeczywistego poboru z przedmiotowego ujęcia ($Q = 350 \text{ m}^3/\text{h}$) oraz odpowiada aktualnemu i prognozowanemu na kolejne lata zapotrzebowaniu.

Uwzględniając zapisy w ww. Aneksie wraz z uzupełnieniem oraz obowiązujące przepisy dotyczące stanowienia stref ochronnych ujęć wód podziemnych, dla zapewnienia odpowiedniej jakości wody ujmowanej, a także ze względu na ochronę zasobów wodnych, we „Wniosku o ustanowienie strefy ochronnej komunalnego ujęcia wód podziemnych przy ul. Żwirowej 18 w Koszalinie” zaproponowano zakazy uniemożliwiające wykonywanie robót oraz innych czynności powodujących zmniejszenie przydatności ujmowanej wody i wydajności ujęcia.

Jednocześnie zaproponowano wydzielenie na terenie ochrony pośredniej obszaru na którym obowiązuje więcej zakazów i ograniczeń. Przyczyną tej propozycji jest fakt, że przy ustalaniu strefy ochronnej konieczne jest wzięcie pod uwagę już istniejących i niepodlegających zmianie warunków stanu zagospodarowania przestrzennego terenu wokół ujęcia (szeroko rozwinięta zabudowa miejska) i związanych z tym warunków środowiskowych.

Szczegółowe uzasadnienie treści rozporządzenia w sprawie ustanowienia strefy ochronnej komunalnego ujęcia wody podziemnej zlokalizowanego przy ul. Żwirowej 18 w Koszalinie i wprowadzanych na jej obszarze zakazów i nakazów przedstawia się następująco:

1. Uzasadnienie dotyczące zakazów i nakazów wprowadzonych na terenie ochrony bezpośredniej.

1.1. Zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne, na terenie ochrony bezpośredniej ujęć wody zabronione jest użytkowanie gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody. Przepisy ww. artykułu są bezwzględnie obowiązujące i nie podlegają modyfikacjom. W związku z powyższym zaproponowano ustawowe brzmienie zapisu dotyczące tego zakazu.

1.2. Zgodnie z art. 53 ust. 2 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne na terenie ochrony bezpośredniej nakazano odprowadzać wody opadowe w sposób uniemożliwiający przedostawanie się ich do urządzeń służących do poboru wody, odprowadzać poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieki z urządzeń sanitarnych przeznaczonych do użytku osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń do poboru wody, ograniczyć do niezbędnych potrzeb przebywanie osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody oraz zagospodarować teren zielenią.

1.3. Na podstawie art. 53 ust. 3 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne nakazano ogrodzić teren ochrony bezpośredniej, a na ogrodzeniu umieścić tablice zawierające informacje o ujęciu wody i zakazie wstępu osób nieupoważnionych. Nie wprowadzono natomiast nakazu dotyczącego rozmieszczenia stałych znaków stojących lub pływających z uwagi na to, że granica terenu ochrony bezpośredniej nie przebiega przez wody powierzchniowe.

2. Uzasadnienie dotyczące zakazów i ograniczeń wprowadzonych na terenie ochrony pośredniej.

2.1. Zakaz przechowywania lub składowania odpadów promieniotwórczych wprowadzono z uwagi na toksyczny charakter tych substancji zagrażających zdrowiu ludzkiemu, nawet, gdy występują w nieznacznych ilościach oraz brak dostatecznej izolacji warstwy wodonośnej.

2.2. Zakaz lokalizowania ferm chowu lub hodowli zwierząt jest konieczny z braku dostatecznej izolacji warstwy wodonośnej, gdyż powstająca w tych obiektach duża i skoncentrowana ilość odchodów zwierzęcych może powodować zanieczyszczenie wód podziemnych o znacznym zasięgu. Skutkiem skażenia tych wód jest zwykle wzrost zawartości różnych związków azotu, zmiana barwy, zapachu oraz możliwość występowania zanieczyszczeń bakteriologicznych.

2.3. Zakaz lokalizowania składowisk odpadów wprowadzono w sposób ogólny, bez wskazywania określonego typu składowisk. Wpływ składowisk odpadów na jakość wód podziemnych jest zwykle wyraźny zarówno w zakresie zmian składu chemicznego, jak też w postaci skażeń bakteriologicznych, a w tym przypadku wynika przede wszystkim z braku izolacji warstwy wodonośnej.

2.4. Zakaz lokalizowania cmentarzy oraz grzebania zwłok zwierzęcych wynika z faktu zagrożenia zanieczyszczenia wód podziemnych znaczną ilością substancji organicznych oraz bakterii i wirusów.

2.5. Zakaz lokalizowania nowych ujęć wody podziemnej jest niezbędny ze względu na ochronę obszaru zasobowego ujęcia w obrębie którego „tworzy” się zasadnicza część jego zasobów eksploatacyjnych. Zakaz ten nie dotyczy ujęć istniejących, a więc ich rozbudowy, modernizacji oraz wykonywania studni zastępczych (awaryjnych).

2.6. Brak izolacji warstwy wodonośnej i jej płytkie występowanie powoduje konieczność wprowadzenia zakazu wydobywania kopaliny. W wyniku ewentualnej eksploatacji ułatwiony byłby dostęp zanieczyszczeń do wód podziemnych.

2.7. Przy zakazie wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi wprowadzono wyjątek dotyczący możliwości wprowadzenia: oczyszczonych wód opadowych i roztopowych oraz wód opadowych i roztopowych, które mogą być wprowadzane do wód i do ziemi bez oczyszczenia. Zgodnie z § 19 ust. 2 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie warunków jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. Nr 137, poz. 984 oraz z 2009 r. Nr 27 poz. 169), wody opadowe i roztopowe ujęte w szczelne, otwarte lub zamknięte systemy kanalizacyjne pochodzące z powierzchni innych niż z zanieczyszczonej powierzchni szczelnej terenów przemysłowych, składowych, baz transportowych, portów, lotnisk, miast, budowli kolejowych, dróg zaliczanych do kategorii dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych klasy G, z parkingów o powierzchni powyżej 0,1 ha oraz z powierzchni szczelnej obiektów magazynowania i dystrybucji paliw, mogą być wprowadzane do wód lub do ziemi bez oczyszczenia. Dopuszczenie wymienionego wyjątku na terenie ochrony pośredniej nie będzie stanowić zagrożenia dla jakości ujmowanych wód oraz wpłynie dodatkowo na zwiększenie zasilania użytkowego poziomu wodonośnego. Uwzględniając powyższe dopuszczono wprowadzenie tych wód na terenie ochrony pośredniej tego ujęcia.

2.8. Zakaz rolniczego wykorzystania ścieków oraz zakaz stosowania komunalnych osadów ściekowych jest konieczny dla zapewnienia odpowiedniej jakości wód podziemnych ujmowanych na ujęciu. Rolnicze wykorzystanie ścieków powoduje, iż na dużych obszarach wody podziemne, w wyniku infiltracji, zanieczyszczane są przede wszystkim przez azotany, siarczany, chlorki oraz inne substancje zawarte w ściekach i ww. osadach.

2.9. Zakaz lokalizowania oczyszczalni ścieków bytowych, komunalnych i przemysłowych jest konieczny ze względu na ochronę jakości ujmowanych wód podziemnych. Instalacje do oczyszczania ścieków (oczyszczalnie, w tym również oczyszczalnie przydomowe) oraz powstające na ich terenie odpady stanowią zagrożenie zanieczyszczenia wód podziemnych substancjami zawartymi w ściekach. Ewentualne nieprawidłowości w ich funkcjonowaniu lub awarie mogą doprowadzić do zanieczyszczenia wód podziemnych w zakresie składu chemicznego i bakteriologicznego.

2.10. Zakaz lokalizowania zakładów przemysłowych wprowadzono z uwagi na wpływ zakładów przemysłowych na jakość wód podziemnych, który jest zwykle wyraźny zarówno w zakresie zmian składu chemicznego, jak też w postaci skażeń bakteriologicznych, a w tym przypadku wynika przede wszystkim ze słabej izolacji warstwy wodonośnej. Zagrożenie dla jakości wód podziemnych stanowią mogą gromadzone i wytwarzane znaczne ilości ścieków i odpadów poprodukcyjnych.

2.11. Zakaz lokalizowania nowych magazynów produktów ropopochodnych, a także rurociągów do ich transportu z wyłączeniem naziemnych przydomowych zbiorników gazu płynnego oraz

magazynów butli z gazem płynnym zaproponowano, ze względu na specyficzne cechy tych substancji, m.in. lepkość, gęstość, rozpuszczalność, odporność na biodegradację, powodujące iż substancje te łatwo przenikają do wód podziemnych i nawet w małych ilościach powodują trwałe skażenie dużych ilości wód podziemnych. Zgodnie z § 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 21 listopada 2005 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje paliw płynnych, rurociągi przesyłowe dalekosiężne służące do transportu ropy naftowej i produktów naftowych i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 243, poz. 2063, z późn. zm.) stacja paliw płynnych to obiekt budowlany w skład którego mogą wchodzić: budynek, podziemne zbiorniki magazynowe paliw płynnych, podziemne i nadziemne zbiorniki gazu płynnego, odmierzacze paliw płynnych i gazu płynnego, instalacje technologiczne, w tym urządzenia do magazynowania i załadunku paliw płynnych oraz gazu płynnego, instalacje wodno – kanalizacyjne i energetyczne, podjazdy i zadaszenia oraz inne urządzenia usługowe i pomieszczenia pomocnicze, a więc zaproponowany zakaz uniemożliwia lokalizowanie stacji paliw, również stacji paliw gazu płynnego LPG. Z zakazu wyłączono nadziemne, przydomowe zbiorniki gazu płynnego, który wykorzystywany jest przez indywidualne gospodarstwa między innymi do ogrzewania budynków. Wprowadzony wyjątek nie stanowi zagrożenia dla wód podziemnych, a ewentualne wycieki parują do atmosfery i nie przedostają się do wód podziemnych. Wprowadzony zakaz nie dotyczy natomiast lokalizowania gazociągów gazu ziemnego z uwagi na to, że w odróżnieniu od gazu płynnego gaz ziemny nie jest produktem ropopochodnym.

2.12. Zakaz mycia pojazdów mechanicznych, poza myjniami samochodowymi wprowadzono z uwagi na ochronę jakości ujmowanej wody przed zanieczyszczeniem substancjami ropopochodnymi i detergentami.

2.13. Zakaz naprawiania i obsługi pojazdów mechanicznych wprowadzono ze względu na zagrożenie zanieczyszczeniem warstwy wodonośnej substancjami ropopochodnymi. Zakaz nie obejmuje naprawy i obsługi pojazdów prowadzonej na terenach zakładów usługowych prowadzących taką działalność na podstawie odrębnych przepisów.

2.14. Wykonywanie odwodnień budowlanych wprowadzono ze względu na ochronę jakości wody oraz ochronę zasobów ujęcia. Ujmowana warstwa wodonośna jest podatna na wpływ czynników antropogenicznych z uwagi na brak izolacji i płytko zalegające zwierciadło wody. Nie zabroniono krótkotrwałych odwodnień prowadzonych a pomocą igłofiltrów, ponieważ mają one niewielki zasięg oddziaływania i nie powodują znacznego obniżenia zwierciadła wody. Wyłączono również niezbędne odwodnienia związane z infrastrukturą techniczną.

Zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. *województwie i administracji rządowej w województwie* (Dz. U. Nr 31, poz. 206, z późn. zm.) projekt przedmiotowego rozporządzenia został uzgodniony z Wojewodą Zachodniopomorskim.